

Bestyrelsens beretning ved den ordinære generalforsamling

Mandag, d. 21. juni 2021 hos Gyllingnæs A/S

v/ formand for Landboforeningen Odder-Skanderborg, Jens Gammelgaard, Gersdorffslundvej 1, 8300 Odder. Mobil 21274014, e-mail jens@gammelgaard-agro.dk

Velkommen til årets generalforsamling

Året er gået i Coronaens tegn. Danmark har været lukket ned. Det har også forhindret os i at holde medlemsmøder. Stort set alt er forgået virtuelt.

Det er første gang, vi har mulighed for at samles, det er dejligt. Vi syntes ikke årstiden er til at samles i et stort mødelokale, derfor er vi glade for at vi kan kombinere generalforsamlingen med en markvandring og bedriftsbesøg i de dejlige omgivelser på Gyllingnæs. Tak til godsejer Merete Povlsen og godsinspektør Axel Villumsen, fordi I åbner jeres døre for os.

Vi har fået en ny fødevareminister Rasmus Prehn. Vi ønsker ham tillykke med jobbet og ser frem til et godt samarbejde. Vi vil rose ministeren for at komme hurtigt ud og se erhvervet med egne øjne og lytte til de udfordringer vi står i. Mogens Jensen blev fyret på grund af minkskandalen, det var nu nok nærmere en ofring. Men det retfærdiggør ikke, at det er en skandale at slå et helt erhverv ihjel. Et erhverv der beskæftigede og gav et levebrød til 6.000 mennesker. Plus en valutaindtjening på 6 til 12 milliarder kr. om året.

Argumentet for aflivning var folkesundheden med udspring i, at danske mink kunne smitte mennesker. Det har senere vist sig at være forkert, cluster 5 varianten var allerede ude af minkbesætningerne inden de blev aflivet og man vidste, at der var en vaccine på vej. Det orienterede regeringen ikke befolkningen om. Nu skal de nedgravede mink genopgraves og forbrændes. Erstatningen til minkavlere lader vente på sig med diverse undskyldninger fra regeringen. Det har været et voldsomt rodet forløb, regering og i særdeles statsminister Mette Frederiksen kan ikke være det bekendt. Vi forventer, hun bliver stillet til ansvar for sine handlinger.

I landbruget, når vi ser bort fra minkbranchen, er vi kommet godt igennem corona krisen. Der er løbende leveret foder/varer ud til gårdene, dyrene er blevet passet, mælken og grisene er blevet leveret. Det er ikke en selvfølge. Herfra en stor tak til alle medarbejdere indenfor fødevareklyngen til at holde hjulene i gang og sørge for, at der var mad nok i butikkerne.

Hele forløbet omkring corona og mink har kostet enorme summer for Danmark. Regeringen har optaget store lån, som skal afdrages over de næste mange år. Der bliver hårdt brug for at erhvervslivet tjener valuta hjem til Danmark.

Afregningspriser, indtjening og eksport

Vi havde i 2020 en stor høst med en fin kvalitet. Priserne var fornuftige og er steget hen over vinteren og foråret, så planteavlere fik en fornuftig indtjening i 2020 og forventelig også i 2021. Vi planteproducenter har en udfordring med brugen af Glyphosat. Forbruget er for stort. Der bliver behandlet for mange marker inden høst. Det er ikke nødvendigt, sørg nu for at bruge Glyphosat med

omtanke til bekæmpelse af kvik efter høst/inden såning. Hvis ikke vi selv knækker kurven og får forbruget ned, er der andre der gør det for os.

Mælkeproducenterne har haft faste priser over det meste af året, omkostningerne er steget, så 2020 var ikke på niveau med 2019, selv om der var en meget stor høst af græs og majs. Anderledes ser det ud for 2021 hvor mælken er steget her i foråret. Det ser på nuværende tidspunkt ud til at blive et fornuftigt år i 2021.

Svineproducenterne har haft et godt år i 2020 med meget høje priser i første halvår, så slog coronaen igennem med lukningen af restauranter ned gennem Europa og priserne faldt. I september fik Tyskland svinepest og blev dermed lukket ude af Asien. Det gav store prisfald og smågrisemarkedet gik helt i stå i nogle måneder. Der så vi, hvor vigtigt det er at slagte grisene i Danmark. Vi vil rose Danish Crown for at både at håndtere corona krisen på slagterierne og håndtere de store mængder af grise der skulle slagtes. Grisene er som mælken begyndt at stige igen, og vi forventer også her en fornuftig indtjening i 2021.

Landbrugsudspillet

Sidst i april fik vi det længe ventede Landbrugsudspil fra regeringen. Der er nogle positive elementer, men vi er uenige, når det drejer om yderligere krav til efterafgrøder og om finansiering af klimatiltagene. I skrivende stund er forhandlingerne i fuld gang. Vi vil gerne anerkende regeringens fokus på nye teknologier, som er afgørende for at nå vores fælles mål.

Vi er sikre på, at den tekniske udvikling kan hjælpe os. For eksempel er det lykkedes forskerne at reducere metan udledning fra køer med 40 procent. Der sker en stor fremgang i produktiviteten i svineproduktionen med større tilvækst og lavere foderforbrug. Inden for planteforædlingen stiger udbyttet hvert eneste år, og der kommer nye tekniske løsninger.

Vi er også klar til at tage lavbundslande ud, men det skal foregå, så det ikke går ud over husdyrproduktionen. Mange lavbundsarealer er vigtige for produktion af grovfoder til mælkeproduktioner. Regeringen lægger op til, at udtagningen skal ske gennem frivillighed og med fuld erstatning, der skal finansieres med landbrugsstøtten. Det er ikke rimeligt. Det fører til, at Danmark bruger EU-midler på en væsentlig anden måde end de andre EU-lande. Dermed skævvrider man konkurrencen internt i EU til skade for Danmark, og produktionen flytter ud af landet.

I udspillet indgår pålæg om flere efterafgrøder for at reducere kvælstofudledningen til vandmiljøet. Her er udspillet baseret på de meget tvivlsomme data fra Aarhus Universitet. Det er det mest problematiske i udspillet. Det faglige grundlag bag de skærpede krav til erhvervet fremstår yderst tvivlsomt.

Vi ønsker en grundig anden faglig vurdering, inden man beslutter noget, der vil føre til tab af konkurrenceevne og tab af arbejdspladser. Der er ikke lyttet til internationale eksperter råd til Danmark om at tage højde for, at landbrugets udledning af kvælstof sker på de tidspunkter af året hvor fjordene ikke er kvælstoffølsomme. På samme måde er der fortsat ensidig fokus på kvælstof som den eneste presfaktor i fjordene. Alle de analyser vi får lavet viser, at der er mange andre udfordringer - for eksempel fra forurening med urenset spildevand.

BioEnergi Østjylland A/S

Vi er ved at være langt med etableringen af BioEnergi Østjylland A/S.

Det bliver et BioEnergi anlæg, der afgasser husdyrgødning, halm, Kildesorteret Organisk Dagrenovation (KOD) og andre biomasser.

Det kildesorterede organiske dagrenovation skal være i en kvalitet, således det kan bruges på alle marker. Anlægget skal afgasse ca. 500.000 ton biomasse.

Ejerkredsen forventes at blive omkring 40 landmænd i en Leverandørforening, Danish Agro og Aura med en ejerdel på 33 procent til hver.

Den producerede Bio-naturgas fra anlægget går ind på naturgasnettet og erstatter fossilt ”naturgas” fra Nordsøen. Det er et meget vigtigt projekt, der vil hjælpe erhvervet og samfundet med at nå klimamålene i 2030 og 2050 ved at levere grøn energi.

Brancheorganisationen Biogas Danmark har i en nylig prognose vurderet, at Danmark allerede i 2030 kan opnå 100 % fossilfrit gas, hvis politikerne vil det.

Kommuner

Skanderborg Kommune

Vi har et godt og konstruktivt samarbejde med Skanderborg Kommune, det vil vi gerne kvittere for.

I Skanderborg Kommune arbejdes der bl.a. på et stort projekt, der omfatter lavbundslande i Illerup Ådal og Alken Enge.

Det er et projekt der kan opfylde mange formål. Landboforeningen går positivt ind i projektet. Med fokus på specielt to ting: For det første – at omkringliggende arealer uden for projektgrænsen ikke bliver påvirkede. For det andet – at der selvfølgelig skal kunne indgås tilfredsstillende frivillige aftaler med hver enkelt lodsejer.

Derudover skal vi som erhverv have godskrevet nogle af de klima- og miljømæssige gevinster, der er i projektet.

Afvanding er også et af emnerne i Gudenå samarbejdet, hvor mange forskellige interesser er repræsenterede, og der er rigtig mange hensyn at tage omkring så stort et vandløb. Det positive er, at der nu er etableret et samarbejde som dækker hele Gudenåens opland, hvilket er en forudsætning for et brugbart resultat.

En udvidelse af en svineproduktion i Ry området har virkelig fået sindene i kog. Vi må sige, at debatten er blevet skinger og usaglig. Vi opfordrer politikere og forvaltning til at stå fast på de regelsæt, der findes på området. Det er et skråplan, hvis den slags meget komplicerede sager skal afgøres af en lokal folkestemning, hvilket der lægges op til. Vi må fastholde, at det er den nationale lovgivning, der regulerer den slags godkendelser.

Grundvandet er også et stort emne. En årelang dialog har desværre ikke ført til enighed mellem landbruget og kommunen, som fastholder at der skal udlægges betydelige arealer, som skal dyrkes pesticidfrit. En indsats som vi ikke anerkender behovet for. Vi må stadig konstatere at det faglige grundlag for udpegningen er meget mangelfuld.

Vandsamarbejdet i kommunen er fra 2021 begyndt at opkræve vandforbrugerne 1 kr. pr m³ vand til finansiering af den fremtidige indsats. Vi fortsætter diskussionen om faglig nødvendighed af

arealstørrelser (lovlighed) og at erstatningen bliver fastsat minimum som værdiforringelsen af den pågældende ejendom.

Aarhus Kommune

Vi har et fornuftigt samarbejde med Aarhus Kommune om miljøgodkendelser og kontrolbesøg.

Vi har indsendt landboorganisationernes høringssvar til kommunens klimastrategi.

For at udvikle og styrke landbruget, er driftsmæssig fleksibilitet og investeringssikkerhed en nødvendighed. Derfor er det nødvendigt at differentiere imellem hvilke landbrug der kan hvad, og hvilke løsninger, der passer på forskellige typer af landbrug. Det være sig i forhold til virksomheder med nye staldanlæg, ældre anlæg, store udfordringer med arrondering, hvilke typer husdyrbrug, økologiske og deltidsbedrifter og så videre. Kendskabet til landbruget i Aarhus knytter sig til forskellige aktører, det være sig Arla, Seges/Agro Food Park, velas og landboorganisationernes politiske arbejde sammen med Landbrug & Fødevarer.

Vi ønsker en tæt dialog om den grønne omstilling og det konkrete indsatskatalog i Aarhus Kommune.

Kommunen har netop afsluttet høring af Indsatsplan StorAarhus. Et vanvittigt projekt på ca. 5.500 ha. Vi havde den 18. marts virtuel orientering for berørte landmænd om planen. Vi håber alle berørte landmænd har indgivet høringssvar. Landboorganisationerne har indgivet et fælles høringssvar. Vi håber, at der er gjort brug af kommunens tilbud om en ”bisidder” ved forventelig 30-40 møder med landmænd af en times varighed.

Vi forventer indsatsplanen vedtages ultimo 2021 og indsatsplanen implementeres i tre etaper af ca. to år.

I august 2020 fik vi en afgørelse i erstatningsspørgsmålet fra Taksationskommissionen vedrørende berørte landmænd i Indsatsplan Beder. Kendelsen hævede erstatningen fra 6 kr. til 9 kr. pr. m². Det var en halv sejr. Vi var ikke tilfredse og valgte derfor at anke kendelsen til Overtaksationskommissionen, hvilket kommunen også gjorde.

Der har været møde med Overtaksationskommissionen den 12. og 13. april. Efter to uger kom kendelsen, hvor prisen for større ejendomme, der ikke har karakter af hobby- eller hesteejendomme blev tilkendt en erstatning på 11 kr. pr. m², hvilket igen er et markant løft henimod erstatningskravet fra lodsejerne. Det viser endnu engang, at Aarhus Kommune var forkert på den med deres erstatningstilbud. Kendelsen kan efter nøje overvejelse af begge parter indenfor 6 måneder indbringes for domstolene.

De små ejendomme, som kommissionen benævner hobby-/hesteejendomme er tabere i denne afgørelse, fordi man mener de kan sælges til en højere pris, selv med et pesticidforbud. Det kan de måske også i Bederområdet; men små ejendomme med nicheproduktion i landdistrikter kan også give et levebrød, som bør erstattes på niveau med større landbrug.

Retssagen i Vestre Landsret om lovligheden af pesticidforbuddet kører planmæssigt. Vi forventer en afgørelse inden for de næste to år. En afgørelse, som vi forventer at vinde.

Odder Kommune

Samarbejdet med embedsmænd og politikere i kommunen fungerer rigtig godt, vi er selvfølgelig ikke enige om alt, det skal vi heller ikke være. Tilsyn- og miljøansøgninger fungerer meget tilfredsstillende.

Vi har indsendt høringssvar til kommunens Plan -og Agenda 21 Strategi og Biodiversitetsplan. Vi er glade for at kommunen lægger op til samarbejde om at blive klimaneutral i 2050.

Det er fint med de mange planer med mere natur og §3, men for os er det også vigtigt, vi bevarer store sammenhængende landbrugsarealer. Vi fylder en del i kommunen, derfor har vi også et ansvar for at medvirke til at finde fornuftige løsninger.

Vi har de sidste 5 år indberettet udbyttedata til kommunen vedr. Indsatsplan Boulstrup. Vi har gennem hele perioden været overbeviste om, at landbruget ”dyrker rent” grundvand. Vi er glade for, at forvaltningen og Miljø-Teknik og Klimaudvalget gav os ret og har godkendt, at der inden for Odder Vandværks indvindingsopland i Boulstrup ikke er behov for indsatser over for nitrat. Der er dog krav til løbende indrapportering af udbyttedata, hvilket vi håber kan blive nemmere ved udnyttelse af digitaliseringen.

Man ønsker at udvide indberetningen til flere vandværker i kommunen, hvilket vi gerne medvirker til. Vi er overbeviste om, at der er samme lave nitratudvaskning ved de andre vandværker.

BNBO-arbejdet har været på standby i en kort periode, idet kommunen heldigvis valgte at få genberegnet BNBO-området efter en ny og bedre beregningsmetode. Den er nu kommet og kommunen er i fuld gang med arbejdet igen. Hvor det viser sig nødvendigt at lave et BNBO-område, skal lodsejerne selvfølgelig have fuld erstatning. Kommunen og vandværkerne bør også se på, om det er billigere og bedre at flytte en boring frem for at tage god landbrugsjord ud af drift. Vi er selvfølgelig klar til at hjælpe vores medlemmer i processen, hvis de ønsker det. Vi tror på, at der kan findes fornuftige løsninger.

Arbejdet med at etablere minivådområder er gået i stå, slet ikke på grund af kommunen; men på grund af Landbrugsstyrelsens langsommelige og ulidelige bureaukrati. Det er meget utilfredsstillende. Det store vådområde ved Fensholt er endnu ikke kommet i gang af forskellige årsager. Vi forventer, at der findes en løsning på problemerne, for vi skal have projektet gennemført. Det Landbrugsudspil, som forhandles af Folketingets partier i øjeblikket gør, at der er meget hårdt brug for at få reduceret kvælstoftilførslen til Norsminde Fjord.

Landboforeningen Odder-Skanderborg har indgået partnerskabsaftale med Odder Kommune

Dialog og samarbejde er vejen frem, når det gælder om at løse fælles udfordringer. På den baggrund har vi indgået en partnerskabsaftale med Odder Kommune. Det vil vi gerne informere alle vores medlemmer om, og derfor er der netop udsendt et ekstraordinært nyhedsbrev desangående.

For os som landboforening er det vigtigt at have et konstruktivt og tillidsfuldt samarbejde med vores kommuner, både på det politiske og administrative niveau.

Det har vi gennem adskillige år haft med Odder Kommune, og det er noget, vi i bestyrelsen og medlemskredsen tillægger stor værdi. Vi er glade for at have både politisk og administrativ deltagelse fra kommunen i vores generalforsamling. Det prioriteres højt, og der er deltagelse stort

set hvert år. Det er værdifuldt, at de kommunale repræsentanter ved, hvad der rører sig i landbrugserhvervet – og vi samtidig får en orientering om det kommunale.

Aftalen om et partnerskab med kommunen er en naturlig fortsættelse af dette samarbejde, som nu vil blive udbygget og forstærket.

Selve partnerskabsaftalen bliver underskrevet af borgmester Uffe Jensen og undertegnede den 28/6 kl. 10.30 hos Carsten Hagen Rasmussen, Oldrupvej 52, Hundslund. Her er der netop anlagt et minivådområde, som vil være en god baggrund for den nye aftale.

Alle er velkomne til underskriftsceremonien

Landbrug & Fødevarer Østjylland

Indsatsplan StorAarhus fylder meget, da vi stort set har medlemmer i alle foreninger, der vil blive meget berørt af et evt. kommende pesticidforbud.

Aarhus Kommune arbejder også med et jordfordelingsprojekt i Aarhus Ådal. Det er vanskeligt, da det kræver, at der er et puljeareal, så jordfordelingen kan lykkes. Kommunen har meddelt, at så længe der arbejdes på løsninger, meddeles der ikke påbud om pesticidfri drift i området.

Vi har fået lavet en rapport over Horsens Fjord, der viser en gennemsnitlig opholdstid for kvælstof i fjorden på tre til syv dage. Kvælstof, som i løbet af vinterhalvåret kommer med drænafstrømningen, er ude af fjorden længe før algevæksten begynder. Rapporten viser, at der er påvirkning fra punktkilder, der er medvirkende til et højt klorofylniveau i inderfjorden. Landbruget kan bidrage med at reducere brinkerrosion, genskabe naturlige vandløb, tab fra dræn, tab fra lavbundsarealer og overfladeerosion. Her er minivådområder et godt værktøj. Før det kan lykkes at skabe en renere fjord, kræver det også at kommunerne får styr på overløb og andre punktkilder.

Vi har også fokus på Randers Fjord, Aarhusbugten og Norsminde fjord.

Vi har løbende kontakt til Folketinget. Emnerne omhandler især kommende vandområdeplaner, klima, griseproduktion i Danmark; samt store udfordringer med Landbrugsstyrelsen. På grund af corona har det ikke været muligt at holde fysiske møder. Dog har vi haft et fysisk møde med vores lokale kontakt MF(V) Fatma Øktem. Vi forventer det normaliserer sig i år.

velas

Det har været et år med meget store udfordringer. Først og fremmest var det året hvor LMO og Centrovic fik fælles navn, velas. Corona sendte i marts 2020 mange medarbejdere på hjemmearbejde og det har påvirket velas hele året. Takket være en kæmpeindsats fra medarbejdere og ledelse lykkes det at servicere vores mange kunder og levere et meget tilfredsstillende regnskab, med et stort overskud. I foreningerne bruger vi overskuddet til henholdsvis at sikre et lavt medlemskontingent og ikke mindst til det erhvervspolitiske arbejde, som bliver mere og mere krævende. Herfra skal sendes en stor tak medarbejdere og ledelse i velas for indsatsen.

Jordbrugets UddannelsesCenter Århus

På Jordbrugets Uddannelsescenter Århus er rigtig meget af tiden det seneste år gået med tilpasninger efter corona restriktionerne. Skolen har således været lukket ned for elever og kursister 3 gange, i kortere og længere perioder, inden for det sidste års tid. Nedlukningen har betydet fuld anvendelse af online undervisning. Dette har for det meste fungeret godt, men det skal heller ikke være nogen hemmelighed, at det har været en udfordring at undervise online i de mange praktiske fag som jo er så væsentlige for udbyttet i erhvervsuddannelserne. Mange andre skolemæssige aktiviteter, elevbesøg, møder, messer osv. har ligeledes været indstillet. Men skolen har oplevet en stor forståelse fra erhvervet.

Der skal derfor lyde en tak fra Jordbrugets UddannelsesCenter Århus til Landboforeningens medlemmer og de læremestre, der konstruktivt har hjulpet med at få eleverne igennem undervisningen i nedlukningsperioderne.

På trods af de mange restriktioner i kølvandet på Covid-19, har der sideløbende med undervisningen været mange andre aktiviteter på skolen. Tiden er bl.a. brugt til renovering og vedligeholdelsesopgaver. Byggeriet af det nye skolehjem er igangsat. Der nybygges og opføres 104 pladser i alt. Byggeriet forventes færdig til ibrugtagning til august næste år.

Vikarservice Lillebælt

Året startede med mange vikarer på kursus og der blev lavet salgsfremstød, især inden for andre erhverv, da der er mistet en stor kunde.

Det gik rigtig godt, alt tegnede godt, men så kom coronaen, og alt stoppede. Man kom derfor ikke rigtig i gang med nye kunder inden sommerferien.

Det har været et godt år inden for landbruget, hvor man er gået 1200 timer frem. Samlet er man gået 6500 timer tilbage på grund af nedlukningen.

Året har været meget anderledes hvor man næsten ikke har kunnet samle medarbejdere til møder og de sædvanlige sommerarrangementer.

Deltidsudvalget

Det har været et magert år med hensyn til arrangementer, da coronaen har haft stor indflydelse på hele sæsonen. En del sammenkomster blev aflyst.

Der var dog et godt arrangement i efteråret, et arrangement med Hald og Lie fra Skanderborg, emnet var ”RUNDT OM VELAS”. Hald og Lie er eksperter inden for virksomhedsrådgivning, herunder ledelse, optimering og afsætning. Der var samlet deltidsrepræsentanter fra hele Velas området med 20 deltagere, hvor deltagerne aktivt blev udfordret på små cases, som blev løst i små arbejdsgrupper.

Til sidst blev alle arbejdsgrupper samlet og der blev udvekslet erfaringer på forskellige løsningsmodeller. Deltagerne var overraskede over, hvilke muligheder, der ligger foran næsen af en. Der er kun fantasien, der sætter grænser.

Seniorklub Skanderborg

Traditionen tro var der nytårskoncert med 40 deltagere med efterfølgende spising på Skanderborghus. To klubmøder med henholdsvis 34 til foredrag med Aage Augustines ” Glæden ved at være til møde” 39 deltagere ved foredrag med Poul Marcus: Østjyske herregårde.

Årsmødet og jubilæumsfest blev afholdt på Skanderborghus med 45 deltagere. Det blev en fin fest trods corona.

Seniorklub Odder

På grund af Corona situationen blev muligheden for aktiviteter meget begrænset.

Efter et par aflysninger blev det muligt at afholde generalforsamling den 14. september.

Alt i alt er der aflyst 5 arrangementer.

Begge klubber vil gerne opfordre landboforeningens medlemmer til at melde sig ind i en af klubberne.

Afslutning

Vi bor i et dejligt land, vi er nogle af verdens dygtigste landmænd, har rigtig god landbrugsjord og klima. Det forpligter os til at producere fødevarer. Og selvfølgelig skal der være fødevarereproduktion i Danmark. Vi har et godt miljø, det skal vi passe på. Det kan selvfølgelig blive bedre, men vi skal også passe på vores arbejdspladser og eksport.

Vi har nogle store udfordringer, der skal klares. Ved dialog og forståelse for hinanden, kan udfordringer der ligger foran os løses.

Så vi forsat har et stærkt fødevarerhverv.

Til slut vil vi sige tak for et godt samarbejde.

- Til alle ansatte og ledelse i Velas.
- Til alle udvalg og sammenhænge, som eksisterer omkring landboforeningen.
- Til politikere og myndigheder, som landboforeningen har kontakt til.
- Til mine bestyrelseskollegaer og foreningens medarbejdere og sekretærer.
- **Tak for ordet.**

Bestyrelsens beretning ved den ordinære generalforsamling

Mandag, d. 21. juni 2021 hos Gyllingnæs A/S

v/ formand for Landboforeningen Odder-Skanderborg, Jens Gammelgaard, Gersdorffslundvej 1, 8300 Odder. Mobil 21274014, e-mail jens@gammelgaard-agro.dk

Velkommen til årets generalforsamling

Året er gået i Coronaens tegn. Danmark har været lukket ned. Det har også forhindret os i at holde medlemsmøder. Stort set alt er forgået virtuelt.

Det er første gang, vi har mulighed for at samles, det er dejligt. Vi syntes ikke årstiden er til at samles i et stort mødelokale, derfor er vi glade for at vi kan kombinere generalforsamlingen med en markvandring og bedriftsbesøg i de dejlige omgivelser på Gyllingnæs. Tak til godsejer Merete Povlsen og godsinspektør Axel Villumsen, fordi I åbner jeres døre for os.

Vi har fået en ny fødevareminister Rasmus Prehn. Vi ønsker ham tillykke med jobbet og ser frem til et godt samarbejde. Vi vil rose ministeren for at komme hurtigt ud og se erhvervet med egne øjne og lytte til de udfordringer vi står i. Mogens Jensen blev fyret på grund af minkskandalen, det var nu nok nærmere en ofring. Men det retfærdiggør ikke, at det er en skandale at slå et helt erhverv ihjel. Et erhverv der beskæftigede og gav et levebrød til 6.000 mennesker. Plus en valutaindtjening på 6 til 12 milliarder kr. om året.

Argumentet for aflivning var folkesundheden med udspring i, at danske mink kunne smitte mennesker. Det har senere vist sig at være forkert, cluster 5 varianten var allerede ude af minkbesætningerne inden de blev aflivet og man vidste, at der var en vaccine på vej. Det orienterede regeringen ikke befolkningen om. Nu skal de nedgravede mink genopgraves og forbrændes. Erstatningen til minkavlere lader vente på sig med diverse undskyldninger fra regeringen. Det har været et voldsomt rodet forløb, regering og i særdeles statsminister Mette Frederiksen kan ikke være det bekendt. Vi forventer, hun bliver stillet til ansvar for sine handlinger.

I landbruget, når vi ser bort fra minkbranchen, er vi kommet godt igennem corona krisen. Der er løbende leveret foder/varer ud til gårdene, dyrene er blevet passet, mælken og grisene er blevet leveret. Det er ikke en selvfølge. Herfra en stor tak til alle medarbejdere indenfor fødevareklyngen til at holde hjulene i gang og sørge for, at der var mad nok i butikkerne.

Hele forløbet omkring corona og mink har kostet enorme summer for Danmark. Regeringen har optaget store lån, som skal afdrages over de næste mange år. Der bliver hårdt brug for at erhvervslivet tjener valuta hjem til Danmark.

Afregningspriser, indtjening og eksport

Vi havde i 2020 en stor høst med en fin kvalitet. Priserne var fornuftige og er steget hen over vinteren og foråret, så planteavlere fik en fornuftig indtjening i 2020 og forventelig også i 2021. Vi planteproducenter har en udfordring med brugen af Glyphosat. Forbruget er for stort. Der bliver behandlet for mange marker inden høst. Det er ikke nødvendigt, sørg nu for at bruge Glyphosat med

omtanke til bekæmpelse af kvik efter høst/inden såning. Hvis ikke vi selv knækker kurven og får forbruget ned, er der andre der gør det for os.

Mælkeproducenterne har haft faste priser over det meste af året, omkostningerne er steget, så 2020 var ikke på niveau med 2019, selv om der var en meget stor høst af græs og majs. Anderledes ser det ud for 2021 hvor mælken er steget her i foråret. Det ser på nuværende tidspunkt ud til at blive et fornuftigt år i 2021.

Svineproducenterne har haft et godt år i 2020 med meget høje priser i første halvår, så slog coronaen igennem med lukningen af restauranter ned gennem Europa og priserne faldt. I september fik Tyskland svinepest og blev dermed lukket ude af Asien. Det gav store prisfald og smågrisemarkedet gik helt i stå i nogle måneder. Der så vi, hvor vigtigt det er at slagte grisene i Danmark. Vi vil rose Danish Crown for at både at håndtere corona krisen på slagterierne og håndtere de store mængder af grise der skulle slagtes. Grisene er som mælken begyndt at stige igen, og vi forventer også her en fornuftig indtjening i 2021.

Landbrugsudspillet

Sidst i april fik vi det længe ventede Landbrugsudspil fra regeringen. Der er nogle positive elementer, men vi er uenige, når det drejer om yderligere krav til efterafgrøder og om finansiering af klimatiltagene. I skrivende stund er forhandlingerne i fuld gang. Vi vil gerne anerkende regeringens fokus på nye teknologier, som er afgørende for at nå vores fælles mål.

Vi er sikre på, at den tekniske udvikling kan hjælpe os. For eksempel er det lykkedes forskerne at reducere metan udledning fra køer med 40 procent. Der sker en stor fremgang i produktiviteten i svineproduktionen med større tilvækst og lavere foderforbrug. Inden for planteforædlingen stiger udbyttet hvert eneste år, og der kommer nye tekniske løsninger.

Vi er også klar til at tage lavbundslande ud, men det skal foregå, så det ikke går ud over husdyrproduktionen. Mange lavbundsarealer er vigtige for produktion af grovfoder til mælkeproduktioner. Regeringen lægger op til, at udtagningen skal ske gennem frivillighed og med fuld erstatning, der skal finansieres med landbrugsstøtten. Det er ikke rimeligt. Det fører til, at Danmark bruger EU-midler på en væsentlig anden måde end de andre EU-lande. Dermed skævvrider man konkurrencen internt i EU til skade for Danmark, og produktionen flytter ud af landet.

I udspillet indgår pålæg om flere efterafgrøder for at reducere kvælstofudledningen til vandmiljøet. Her er udspillet baseret på de meget tvivlsomme data fra Aarhus Universitet. Det er det mest problematiske i udspillet. Det faglige grundlag bag de skærpede krav til erhvervet fremstår yderst tvivlsomt.

Vi ønsker en grundig anden faglig vurdering, inden man beslutter noget, der vil føre til tab af konkurrenceevne og tab af arbejdspladser. Der er ikke lyttet til internationale eksperter råd til Danmark om at tage højde for, at landbrugets udledning af kvælstof sker på de tidspunkter af året hvor fjordene ikke er kvælstoffølsomme. På samme måde er der fortsat ensidig fokus på kvælstof som den eneste presfaktor i fjordene. Alle de analyser vi får lavet viser, at der er mange andre udfordringer - for eksempel fra forurening med urensset spildevand.

BioEnergi Østjylland A/S

Vi er ved at være langt med etableringen af BioEnergi Østjylland A/S.

Det bliver et BioEnergi anlæg, der afgasser husdyrgødning, halm, Kildesorteret Organisk Dagrenovation (KOD) og andre biomasser.

Det kildesorterede organiske dagrenovation skal være i en kvalitet, således det kan bruges på alle marker. Anlægget skal afgasse ca. 500.000 ton biomasse.

Ejerkredsen forventes at blive omkring 40 landmænd i en Leverandørforening, Danish Agro og Aura med en ejerdel på 33 procent til hver.

Den producerede Bio-naturgas fra anlægget går ind på naturgasnettet og erstatter fossilt ”naturgas” fra Nordsøen. Det er et meget vigtigt projekt, der vil hjælpe erhvervet og samfundet med at nå klimamålene i 2030 og 2050 ved at levere grøn energi.

Brancheorganisationen Biogas Danmark har i en nylig prognose vurderet, at Danmark allerede i 2030 kan opnå 100 % fossilfrit gas, hvis politikerne vil det.

Kommuner

Skanderborg Kommune

Vi har et godt og konstruktivt samarbejde med Skanderborg Kommune, det vil vi gerne kvittere for.

I Skanderborg Kommune arbejdes der bl.a. på et stort projekt, der omfatter lavbundsjord i Illerup Ådal og Alken Enge.

Det er et projekt der kan opfylde mange formål. Landboforeningen går positivt ind i projektet. Med fokus på specielt to ting: For det første – at omkringliggende arealer uden for projektgrænsen ikke bliver påvirkede. For det andet – at der selvfølgelig skal kunne indgås tilfredsstillende frivillige aftaler med hver enkelt lodsejer.

Derudover skal vi som erhverv have godskrevet nogle af de klima- og miljømæssige gevinster, der er i projektet.

Afvanding er også et af emnerne i Gudenå samarbejdet, hvor mange forskellige interesser er repræsenterede, og der er rigtig mange hensyn at tage omkring så stort et vandløb. Det positive er, at der nu er etableret et samarbejde som dækker hele Gudenåens opland, hvilket er en forudsætning for et brugbart resultat.

En udvidelse af en svineproduktion i Ry området har virkelig fået sindene i kog. Vi må sige, at debatten er blevet skinger og usaglig. Vi opfordrer politikere og forvaltning til at stå fast på de regelsæt, der findes på området. Det er et skråplan, hvis den slags meget komplicerede sager skal afgøres af en lokal folkestemning, hvilket der lægges op til. Vi må fastholde, at det er den nationale lovgivning, der regulerer den slags godkendelser.

Grundvandet er også et stort emne. En årelang dialog har desværre ikke ført til enighed mellem landbruget og kommunen, som fastholder at der skal udlægges betydelige arealer, som skal dyrkes pesticidfrit. En indsats som vi ikke anerkender behovet for. Vi må stadig konstatere at det faglige grundlag for udpegningen er meget mangelfuld.

Vandsamarbejdet i kommunen er fra 2021 begyndt at opkræve vandforbrugerne 1 kr. pr m³ vand til finansiering af den fremtidige indsats. Vi fortsætter diskussionen om faglig nødvendighed af

arealstørrelser (lovlighed) og at erstatningen bliver fastsat minimum som værdiforringelsen af den pågældende ejendom.

Aarhus Kommune

Vi har et fornuftigt samarbejde med Aarhus Kommune om miljøgodkendelser og kontrolbesøg.

Vi har indsendt landboorganisationernes høringssvar til kommunens klimastrategi.

For at udvikle og styrke landbruget, er driftsmæssig fleksibilitet og investeringssikkerhed en nødvendighed. Derfor er det nødvendigt at differentiere imellem hvilke landbrug der kan hvad, og hvilke løsninger, der passer på forskellige typer af landbrug. Det være sig i forhold til virksomheder med nye staldanlæg, ældre anlæg, store udfordringer med arrondering, hvilke typer husdyrbrug, økologiske og deltidsbedrifter og så videre. Kendskabet til landbruget i Aarhus knytter sig til forskellige aktører, det være sig Arla, Seges/Agro Food Park, velas og landboorganisationernes politiske arbejde sammen med Landbrug & Fødevarer.

Vi ønsker en tæt dialog om den grønne omstilling og det konkrete indsatskatalog i Aarhus Kommune.

Kommunen har netop afsluttet høring af Indsatsplan StorAarhus. Et vanvittigt projekt på ca. 5.500 ha. Vi havde den 18. marts virtuel orientering for berørte landmænd om planen. Vi håber alle berørte landmænd har indgivet høringssvar. Landboorganisationerne har indgivet et fælles høringssvar. Vi håber, at der er gjort brug af kommunens tilbud om en ”bisidder” ved forventelig 30-40 møder med landmænd af en times varighed.

Vi forventer indsatsplanen vedtages ultimo 2021 og indsatsplanen implementeres i tre etaper af ca. to år.

I august 2020 fik vi en afgørelse i erstatningsspørgsmålet fra Taksationskommissionen vedrørende berørte landmænd i Indsatsplan Beder. Kendelsen hævede erstatningen fra 6 kr. til 9 kr. pr. m². Det var en halv sejr. Vi var ikke tilfredse og valgte derfor at anke kendelsen til Overtaksationskommissionen, hvilket kommunen også gjorde.

Der har været møde med Overtaksationskommissionen den 12. og 13. april. Efter to uger kom kendelsen, hvor prisen for større ejendomme, der ikke har karakter af hobby- eller hesteejendomme blev tilkendt en erstatning på 11 kr. pr. m², hvilket igen er et markant løft henimod erstatningskravet fra lodsejerne. Det viser endnu engang, at Aarhus Kommune var forkert på den med deres erstatningstilbud. Kendelsen kan efter nøje overvejelse af begge parter indenfor 6 måneder indbringes for domstolene.

De små ejendomme, som kommissionen benævner hobby-/hesteejendomme er tabere i denne afgørelse, fordi man mener de kan sælges til en højere pris, selv med et pesticidforbud. Det kan de måske også i Bederområdet; men små ejendomme med nicheproduktion i landdistrikter kan også give et levebrød, som bør erstattes på niveau med større landbrug.

Retssagen i Vestre Landsret om lovligheden af pesticidforbuddet kører planmæssigt. Vi forventer en afgørelse inden for de næste to år. En afgørelse, som vi forventer at vinde.

Odder Kommune

Samarbejdet med embedsmænd og politikere i kommunen fungerer rigtig godt, vi er selvfølgelig ikke enige om alt, det skal vi heller ikke være. Tilsyn- og miljøansøgninger fungerer meget tilfredsstillende.

Vi har indsendt høringssvar til kommunens Plan -og Agenda 21 Strategi og Biodiversitetsplan. Vi er glade for at kommunen lægger op til samarbejde om at blive klimaneutral i 2050.

Det er fint med de mange planer med mere natur og §3, men for os er det også vigtigt, vi bevarer store sammenhængende landbrugsarealer. Vi fylder en del i kommunen, derfor har vi også et ansvar for at medvirke til at finde fornuftige løsninger.

Vi har de sidste 5 år indberettet udbyttedata til kommunen vedr. Indsatsplan Boulstrup. Vi har gennem hele perioden været overbeviste om, at landbruget ”dyrker rent” grundvand. Vi er glade for, at forvaltningen og Miljø-Teknik og Klimaudvalget gav os ret og har godkendt, at der inden for Odder Vandværks indvindingsopland i Boulstrup ikke er behov for indsatser over for nitrat. Der er dog krav til løbende indrapportering af udbyttedata, hvilket vi håber kan blive nemmere ved udnyttelse af digitaliseringen.

Man ønsker at udvide indberetningen til flere vandværker i kommunen, hvilket vi gerne medvirker til. Vi er overbeviste om, at der er samme lave nitratudvaskning ved de andre vandværker.

BNBO-arbejdet har været på standby i en kort periode, idet kommunen heldigvis valgte at få genberegnet BNBO-området efter en ny og bedre beregningsmetode. Den er nu kommet og kommunen er i fuld gang med arbejdet igen. Hvor det viser sig nødvendigt at lave et BNBO-område, skal lodsejerne selvfølgelig have fuld erstatning. Kommunen og vandværkerne bør også se på, om det er billigere og bedre at flytte en boring frem for at tage god landbrugsjord ud af drift. Vi er selvfølgelig klar til at hjælpe vores medlemmer i processen, hvis de ønsker det. Vi tror på, at der kan findes fornuftige løsninger.

Arbejdet med at etablere minivådområder er gået i stå, slet ikke på grund af kommunen; men på grund af Landbrugsstyrelsens langsommelige og ulidelige bureaukrati. Det er meget utilfredsstillende. Det store vådområde ved Fensholt er endnu ikke kommet i gang af forskellige årsager. Vi forventer, at der findes en løsning på problemerne, for vi skal have projektet gennemført. Det Landbrugsudspil, som forhandles af Folketingets partier i øjeblikket gør, at der er meget hårdt brug for at få reduceret kvælstoftilførslen til Norsminde Fjord.

Landboforeningen Odder-Skanderborg har indgået partnerskabsaftale med Odder Kommune

Dialog og samarbejde er vejen frem, når det gælder om at løse fælles udfordringer. På den baggrund har vi indgået en partnerskabsaftale med Odder Kommune. Det vil vi gerne informere alle vores medlemmer om, og derfor er der netop udsendt et ekstraordinært nyhedsbrev desangående.

For os som landboforening er det vigtigt at have et konstruktivt og tillidsfuldt samarbejde med vores kommuner, både på det politiske og administrative niveau.

Det har vi gennem adskillige år haft med Odder Kommune, og det er noget, vi i bestyrelsen og medlemskredsen tillægger stor værdi. Vi er glade for at have både politisk og administrativ deltagelse fra kommunen i vores generalforsamling. Det prioriteres højt, og der er deltagelse stort

set hvert år. Det er værdifuldt, at de kommunale repræsentanter ved, hvad der rører sig i landbrugserhvervet – og vi samtidig får en orientering om det kommunale.

Aftalen om et partnerskab med kommunen er en naturlig fortsættelse af dette samarbejde, som nu vil blive udbygget og forstærket.

Selve partnerskabsaftalen bliver underskrevet af borgmester Uffe Jensen og undertegnede den 28/6 kl. 10.30 hos Carsten Hagen Rasmussen, Oldrupvej 52, Hundslund. Her er der netop anlagt et minivådområde, som vil være en god baggrund for den nye aftale.

Alle er velkomne til underskriftsceremonien

Landbrug & Fødevarer Østjylland

Indsatsplan StorAarhus fylder meget, da vi stort set har medlemmer i alle foreninger, der vil blive meget berørt af et evt. kommende pesticidforbud.

Aarhus Kommune arbejder også med et jordfordelingsprojekt i Aarhus Ådal. Det er vanskeligt, da det kræver, at der er et puljeareal, så jordfordelingen kan lykkes. Kommunen har meddelt, at så længe der arbejdes på løsninger, meddeles der ikke påbud om pesticidfri drift i området.

Vi har fået lavet en rapport over Horsens Fjord, der viser en gennemsnitlig opholdstid for kvælstof i fjorden på tre til syv dage. Kvælstof, som i løbet af vinterhalvåret kommer med drænafstrømningen, er ude af fjorden længe før algevæksten begynder. Rapporten viser, at der er påvirkning fra punktkilder, der er medvirkende til et højt klorofylniveau i inderfjorden. Landbruget kan bidrage med at reducere brinkerrosion, genskabe naturlige vandløb, tab fra dræn, tab fra lavbundsarealer og overfladeerosion. Her er minivådområder et godt værktøj. Før det kan lykkes at skabe en renere fjord, kræver det også at kommunerne får styr på overløb og andre punktkilder.

Vi har også fokus på Randers Fjord, Aarhusbugten og Norsminde fjord.

Vi har løbende kontakt til Folketinget. Emnerne omhandler især kommende vandområdeplaner, klima, griseproduktion i Danmark; samt store udfordringer med Landbrugsstyrelsen. På grund af corona har det ikke været muligt at holde fysiske møder. Dog har vi haft et fysisk møde med vores lokale kontakt MF(V) Fatma Øktem. Vi forventer det normaliserer sig i år.

velas

Det har været et år med meget store udfordringer. Først og fremmest var det året hvor LMO og Centrovic fik fælles navn, velas. Corona sendte i marts 2020 mange medarbejdere på hjemmearbejde og det har påvirket velas hele året. Takket være en kæmpeindsats fra medarbejdere og ledelse lykkes det at servicere vores mange kunder og levere et meget tilfredsstillende regnskab, med et stort overskud. I foreningerne bruger vi overskuddet til henholdsvis at sikre et lavt medlemskontingent og ikke mindst til det erhvervspolitiske arbejde, som bliver mere og mere krævende. Herfra skal sendes en stor tak medarbejdere og ledelse i velas for indsatsen.

Jordbrugets UddannelsesCenter Århus

På Jordbrugets Uddannelsescenter Århus er rigtig meget af tiden det seneste år gået med tilpasninger efter corona restriktionerne. Skolen har således været lukket ned for elever og kursister 3 gange, i kortere og længere perioder, inden for det sidste års tid. Nedlukningen har betydet fuld anvendelse af online undervisning. Dette har for det meste fungeret godt, men det skal heller ikke være nogen hemmelighed, at det har været en udfordring at undervise online i de mange praktiske fag som jo er så væsentlige for udbyttet i erhvervsuddannelserne. Mange andre skolemæssige aktiviteter, elevbesøg, møder, messer osv. har ligeledes været indstillet. Men skolen har oplevet en stor forståelse fra erhvervet.

Der skal derfor lyde en tak fra Jordbrugets UddannelsesCenter Århus til Landboforeningens medlemmer og de læremestre, der konstruktivt har hjulpet med at få eleverne igennem undervisningen i nedlukningsperioderne.

På trods af de mange restriktioner i kølvandet på Covid-19, har der sideløbende med undervisningen været mange andre aktiviteter på skolen. Tiden er bl.a. brugt til renovering og vedligeholdelsesopgaver. Byggeriet af det nye skolehjem er igangsat. Der nybygges og opføres 104 pladser i alt. Byggeriet forventes færdig til ibrugtagning til august næste år.

Vikarservice Lillebælt

Året startede med mange vikarer på kursus og der blev lavet salgsfremstød, især inden for andre erhverv, da der er mistet en stor kunde.

Det gik rigtig godt, alt tegnede godt, men så kom coronaen, og alt stoppede. Man kom derfor ikke rigtig i gang med nye kunder inden sommerferien.

Det har været et godt år inden for landbruget, hvor man er gået 1200 timer frem. Samlet er man gået 6500 timer tilbage på grund af nedlukningen.

Året har været meget anderledes hvor man næsten ikke har kunnet samle medarbejdere til møder og de sædvanlige sommerarrangementer.

Deltidsudvalget

Det har været et magert år med hensyn til arrangementer, da coronaen har haft stor indflydelse på hele sæsonen. En del sammenkomster blev aflyst.

Der var dog et godt arrangement i efteråret, et arrangement med Hald og Lie fra Skanderborg, emnet var ”RUNDT OM VELAS”. Hald og Lie er eksperter inden for virksomhedsrådgivning, herunder ledelse, optimering og afsætning. Der var samlet deltidsrepræsentanter fra hele Velas området med 20 deltagere, hvor deltagerne aktivt blev udfordret på små cases, som blev løst i små arbejdsgrupper.

Til sidst blev alle arbejdsgrupper samlet og der blev udvekslet erfaringer på forskellige løsningsmodeller. Deltagerne var overraskede over, hvilke muligheder, der ligger foran næsen af en. Der er kun fantasien, der sætter grænser.

Seniorklub Skanderborg

Traditionen tro var der nytårskoncert med 40 deltagere med efterfølgende spising på Skanderborghus. To klubmøder med henholdsvis 34 til foredrag med Aage Augustines ” Glæden ved at være til møde” 39 deltagere ved foredrag med Poul Marcus: Østjyske herregårde.

Årsmødet og jubilæumsfest blev afholdt på Skanderborghus med 45 deltagere. Det blev en fin fest trods corona.

Seniorklub Odder

På grund af Corona situationen blev muligheden for aktiviteter meget begrænset.

Efter et par aflysninger blev det muligt at afholde generalforsamling den 14. september.

Alt i alt er der aflyst 5 arrangementer.

Begge klubber vil gerne opfordre landboforeningens medlemmer til at melde sig ind i en af klubberne.

Afslutning

Vi bor i et dejligt land, vi er nogle af verdens dygtigste landmænd, har rigtig god landbrugsjord og klima. Det forpligter os til at producere fødevarer. Og selvfølgelig skal der være fødevarerproduktion i Danmark. Vi har et godt miljø, det skal vi passe på. Det kan selvfølgelig blive bedre, men vi skal også passe på vores arbejdspladser og eksport.

Vi har nogle store udfordringer, der skal klares. Ved dialog og forståelse for hinanden, kan udfordringer der ligger foran os løses.

Så vi forsat har et stærkt fødevarerhverv.

Til slut vil vi sige tak for et godt samarbejde.

- Til alle ansatte og ledelse i Velas.
- Til alle udvalg og sammenhænge, som eksisterer omkring landboforeningen.
- Til politikere og myndigheder, som landboforeningen har kontakt til.
- Til mine bestyrelseskollegaer og foreningens medarbejdere og sekretærer.
- **Tak for ordet.**